

GLAS GORENJSKE

LETO XIII., ST. 87

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

SREDA, 27. JULIJA 1960

X. jubilejni GS

Ekonomska nujnost

Pojutrinjem, v petek, 29. julija, se bodo unovči odprla vrata Gorenjskega sejma v Kranju. To pot bo Gorenjski turistično-potršniški sejem že deseta tovrstna zaporedna prireditve.

Gorenjski sejem se je razvil kot ekonomska nužnost od skromne obrtnoindustrijske razstave, ki je imela v prvih letih zgolj propagandno manifestativni značaj, do takega obsega, da je postal s svojim posebnim namenom in obsežnim zelo pomembna jugoslovanska gospodarska prireditve.

V nekaterih gospodarskih organizacijah pa se letos čuti delna brezbržnost do te prireditve. Morda je to posledica trenutne konjunkturalne na trgu za posamezne izdelke, posledica hitrega naraščanja kupne moči prebivalstva v zadnjem letu, saj imajo mnoga podjetja razprodano vso svojo proizvodnjo za leto in še več enajst. Toda to so lahko le začasni pojavi. Res je, da je v našem okraju zelo razvita proizvodnja in da so bili in bodo proizvajalci zmeraj zainteresirani prikazovati in nuditi svoje izdelke največjim domačim potrošnikom. Skupna vrednost letošnje proizvodnje v okraju, ki bo že dosegla nič manj kot okroglo 154 milijard dinarjev (po letnem gospodarskem načrtu, ki ga malone povsod presegajo) nam zornost dokazuje, da je tu močna ekonomska osnova za take prireditve. Zlasti uspehi v zadnjih letih, ko je gospodarska zmogljivost naših podjetij nenehno rasla, so upravičeni na to, da je ta vsakoletna prireditve morala nujno menjati tudi svojo vsebino. Od prvotnih razstav, ki naj bi obiskovalcem samo prikazovale kaj vse naši delovni ljudje izdelujejo, je obseg proizvodnje in stanje na trgu vse bolj narekovalo obliko neposredne prodaje izdelanega blaga. Tako je začel nastajati sejem, ki bo, kot je predvideno, zlasti letos dobil svoje pravo obeležje.

Prav tako ni slučaj, da je ob tej vsakoletni prireditvi dobila svoje mesto tudi turistična dejavnost. Privodni kakor tudi prometni in drugi pogoji dajejo prav našemu Gorenjski neslutene možnosti razvoja turizma. Ze lani je bilo v avtobusnem prometu, v trgovini in gostinstvu ustvarjenega skoraj 7 milijard dinarjev bruto dohodka, pri čemer ima precej zaslug turizem. Možnosti pa so še velike. Zato je po ekonomski nujnosti tu nastala poleg drugega tudi turistična borza, edina tovrstna prireditve v državi.

Letošnje sejske prireditve, ki bodo dobile še posebno obeležje spričo praznovanja 900-letnice mesta Kranja, bodo še bolj bogate in pestre z mnogimi razstavami, kulturnimi in športnimi prireditvami. Zlasti pa bodo bolj živahne po komercialni strani; vse blago bodo na sejmu potrošniki lahko kupili po znatno znižanih cenah. V takem okviru, ne glede na razne organizacijske težave, pa trenutno stanje na trgu itd., pomeni naš deseti jubilejni Gorenjski turistično-potršniški sejem močno manifestacijo naših delovnih ljudi, njihove ustvarjalnosti in uspehov, njihovega delovnega zagona.

Pred X. jubilejnim Gorenjskim sejmom

233 RAZSTAVLJAVCEV iz vse Jugoslavije

V petek, 29. julija, ob 10. uri dopoldne bodo svečano odprli letošnji X. jubilejni Gorenjski sejem turizma in široke potrošnje. Po zadnjih informacijah sodeluje na njem doslej največje število razstavljalcev, in sicer 233 gospodarskih organizacij s področja industrije za široko potrošnjo, turizma, gostinstva, obrti in trgovine. V primerjavi z lanskim letom se je število razstavljalcev letos povečalo za nekaj manj kot tretjino. Samo na sejmu tekstilnega blaga sodeluje letos 42 podjetij s področja tekstilne industrije in trgovine. Prvič sodelujejo letos na sejmu tudi turistične zveze Bosne in Hercegovine, Makedonije in Srbije.

V primerjavi z letom 1959 se je struktura razstavljalcev letos ponovno spremenila v korist sodelujočih iz ostalih področij Slovenije in Jugoslavije. — Iz kranjskega okraja sodeluje letos le še 57 razstavljalcev, vsi ostali (torej 168) pa so iz ostalih področij. Prvič sodeluje letos na Gorenjskem sejmu 52 razstavljalcev.

Prodaja izdelkov široke po-

trošnje na drobno bo na letošnjem sejmu zelo razširjena, tako po asortimanu kot tudi po obsegu. Potrošniki bodo lahko kupili montažne stanovanjske hišice, montažne weekend hišice, šotorsko opremo, avtomobile, motorna kolesa in mope, različne elektrotehnične izdelke za široko potrošnjo vse vrste tekstilnega blaga itd. V ta namen bodo na sejmu prodajni

prostori v primerjavi z lanskoletnimi precej povečani. Vsa maloprodaja na sejmu bo poslovala po posebnih sejemskih cenah ki bodo vsaj pri nekaterih izdelkih znatno znižane, medtem ko je povprečno zagotovljeno pri vseh izdelkih 5 odstotno znižanje. Na tekstilnem delu sejma bo na razpolago konfekcija renomiranih proizvajalcev, kot so n. pr. »Kroj«, Škofja Loka, Gorenjska oblačilnica, Kranj in Modna oblačila, Ljubljana ter usnjena konfekcija tovarne usnja Smartno pri Litiji. Svoje izdelke bodo prodajala tudi vsa podjetja, ki razstavlajo pletenine.

Poseben prodajni program na sejmu pripravljajo med drugim podjetja »Niko«, Železniki, Čipka Idrija, Loške tovarne hladilnikov, Škofja Loka, »UKO«, Kropa, Sava, Kranj, Elan, Begunje, Iskra, Kranj, Elektrotehna Ljubljana, Elektrotehnično podjetje Kranj itd.

V okviru tekstilnega dela sejma bodo vsak dan tudi manjše modne revije kjer bodo svoje modele pokazala podjetja, ki sodelujejo na tem delu sejma.

Priprave za petletni načrt

Zavod za planiranje pri Okrajnem ljudskem odboru v Kranju je razposlal vsem gospodarskim organizacijam izčrpana navodila z obrazci o zbiranju podatkov za izdelavo petletnega gospodarskega načrta za razdobje 1960—1965. Potrebne podatke o gospodarskem razvoju v zadnjih 4 letih,

ki jih bodo gospodarske organizacije črpale iz zaključnih računov, naj bi podjetja dostavila Zavodu za planiranje že do konca tega meseca. Naslednje podatke o predvideni možnosti razvoja v prihodnjih petih letih pa naj bi dostavili do konca avgusta. V tem času naj bi o teh predlogih razpravljali organi delavskega samoupravljanja v podjetjih.

Vzporedno z okrajnim zavodom za planiranje bodo te podatke gospodarskih organizacij prejemale tudi občine in sestavljale skupne načrte o ekonomskem razvoju njihovih komun. V okrajnem merilu je imenovano tudi 13 komisij, ki bodo po predlogih iz podjetij sestavljale skupne načrte za določene gospodarske dejavnosti. Vsi ti zbrani predlogi bodo šele osnova za izdelavo enotnega predloga za gospodarski razvoj okraja kot celote v prihodnjih petih letih.

—l. c.

Novi trgovinski prostori

Kropa — V ponedeljek, 25. julija, so v Kropi odprli nove trgovinske lokale poleg Sindikalnega doma. V novozgrajenih prostorih je delikatesa, mlekarina, manufaktura, galanterija, speccerija in mesnica, kar je za gospodinjstvo zelo praktično, saj si lahko vse potrebno nabavijo kar v eni stavbi. Kropa je torej dobila zares lepe sodobne lokale, prejšnji so bili raztreseni po Kropi v zelo neprimernih prostorih.

Naznakejani obrzi brigadirjev v naselju »Fran Vodopivec« v Kranju na novinarskem večeru, ki so ga pripravili novinarji Glasu Gorenjske; za zabavo sta poskrbela Lipe in instrumentalni kvintet iz Naklega

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK
S 1. JANUARJEM 1960 KOT POLTEDNIK
OD 1. JAN. 1960 IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO
IZDAJA CP »GORENJSKI TISK« V KRANJU

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

TELEFONI: UREDNIŠTVO 475 in 190, UPRAVA 357
TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V
KRANJU 607-70-135 — IZHAJA OB PONEDELJ-
KIH, SREDAH IN SOBOTAH — LETNA NAROC-
NINA 900, MESEČNA 75, POSAMEZNA ŠT. 10 DIN

Brigadirji I. kranjske MDB »Korbar Milene-Janine« v Benediktso za svoje delo že drugič postali udarni

Pred občinskim praznikom - 1. avgustom

V Kranju in na Jesenicah

V Kranju in na Jesenicah se bodo s 1. avgustom začele proslave občinskih praznikov. Politične in družbene organizacije, ljudski odbori in še posebno samoupravni organi v podjetjih se marljivo in zavestno pripravljajo na to.

Kranj in Jesenice sta gospodarsko najmočnejši občini v okraju, zato delovni ljudje upravičeno ob teh praznikih slavijo svoje uspehe. V Kranju so že lani vsi kolektivi tekstilne industrije dosegli malone sedem in pol milijarde dinarjev narodnega

dohodka, v Iskre 3,6 milijard, v tovarni Sava nad 2 milijardi, v Planiki 1,3 milijarde narodnega dohodka itd. Nad 40 odstotkov prebivalstva občine je zaposleno, kar je zelo veliko, če bi upoštevali še vse upokojece, samostojne poklice in kmete na deželi. Zato zadnja leta ustvarja samo industrija od 80% do 95% narodnega dohodka v občini. Ta velik vzpon pa je hkrati povzročil tudi velike težave s pomanjkanjem stanovanj, z nezadostno zmogljivostjo komunalnih naprav itd. Toda zadnja leta se je mesto z nenehno gradnjo začelo hitro širiti proti Ruji, na Zlato polje: v gradnji je vrsta objektov in naprav za izboljšanje življenjskih razmer.

Podobno je na Jesenicah. Sedem tisoč delavcev kolektiva Železarne bo ustvarilo letos skupno proizvodnjo za 74 milijard in 700 milijonov dinarjev (po planu, ki ga še presegajo), oziroma skoraj polovica proizvodnje v okraju po vrednosti. Ze samo to dokazuje pomen tega kolektiva. Uspeh Železarne pa je hkrati uspeh Jesenic, ki so življenjsko združene s kolektivom. Toda težave zaradi pomanjkanja stanovanj in komunalnih naprav so tam prav tolikšne, če ne še hujše kot v Kranju. Zato se tudi Jesenice širijo navzgor po dolini; tam rastejo nebotičniki, širijo se ceste in ulice — življenje prebivalcev postaja vse lepše in udobnejše.

Toda niti v Kranju ne na Jesenicah ne pripravljajo teh praznikov samo kot priliko za razglašanje doseženih uspehov. Osrednja misel vseh prireditev je v tem, da na dosedanji poti pregledajo senčne in sončne str-

ni ter se ob doseženih izkušnjah s še večjim zagonom lotijo novih nalog na pragu novega polletja, ki tem občinam in okraju naploh obetajo še večji gospodarski vzpon.

K. M.

Radovljčani ob 19. obletnici

Jutri, 28. julija, bodo prebivalci radovljiške komunne praznovali svoj občinski praznik. Tako kot prejšnja leta, se bodo tudi tokrat spomnili dogodkov pred devetnajstimi leti, ko so tamkajšnji domačini množično odhajali v gozdove in se z orožjem v roki vključili v NOB, v borbo proti okupatorju in kapitalističnemu nasilstvu.

Na območju radovljiške komunne so se med NOB odvijale številne akcije partizanov, razen tega pa so nam prav od tam ostale za vedno v spominu zloglasne Begunje in dolina Drage, kjer so bili tudi številni domačini žrtve nacističnega terorja. Stiriinajst dni je šele minilo od velike proslave v Begunjah, ko so prebivalci iz številnih krajev Jugoslavije položili vence na grobove talcev, jutri, po slavnostni seji občinskega ljudskega odbora, pa se bodo Radovljčani spet oddolžili spominu talcev in položili vence na grobišče v Dragi.

Razen tega prebivalci radovljiške komunne pripravljajo vrsto prireditev v okviru praznovanja občinskega praznika, s čimer bodo proslavili letošnji praznik morda še lepše kot prejšnja leta.

—n

UABIMO VAS NA KUL. MARIBORSKI TEDEN
POD GESLOM
ČLOVEK - DRUŽINA - KOMUNA, KI BO 30. VII. DO 8. VIII. 1960

- Razstava industrije, trgovine in obrti
 - Razstava kmetijskih strojev in potrebščin za kmetijstvo
 - Sklepanje pogodb in prodaja blaga široke potrošnje
 - 25 % popust na železnice
 - Velika modna revija — sodobno oblačenje
- Združite svoj letni oddih na Pohorju z obiskom Mariborskega tedna!

KULTURNI RAZGLEDI

ZE LETOS GRADNJA PROSVETNEGA DOMA

Trstenik — Kulturno-prosvetna dejavnost v Trsteniku, vasi pod Storžičem, se je v zadnjem času lepo razmahnila. Pri tem delu so se povezali s Svobodo na Golniku, ker tega društva na Trsteniku še nimajo. V zimskem času so celo naštevali veseloligro »Dobrodošla Miss Agata«, s katero so z uspehom gostovali tudi v sosednjih vaseh. Težave pa imajo s prostorom in brez primerne dvorane. Sedaj so sklenili, da si zgrade prosvetni dom, tako da bodo preuredili stavbo šole, ki

UMETNIŠKA RAZSTAVA

Kamnik — V soboto, 23. julija, so v dvorani »Solidarnosti« odprli razstavo akademskega slikarja Ferda Majerja pod naslovom »Od realizma do abstraktnosti«. Razstavljena dela so v olju in monotipiji. V olju so znani njegovi abstraktni motivi iz Benetk, realizem pa zastopajo motivi iz Kamnika. Prof. Majer je nekatera od teh del razstavil v Beogradu, kjer je bil od Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije nagrajen s štipendijo Moše Pijade za študij v Parizu. Razstava bo odprta do 27. julija.

OSREDNJA KNJIŽNICA OBČINE KRANJ VABI V TEDNU KNJIGE

- od 27. julija do 3. avgusta na naslednje prireditve:
- Sreda, 27. julija ob 19. uri otvoritev Potujoče knjižnice. Razstava »Razvoj kranjskega knjižničarstva« — v prostorih Ljudske knjižnice.
- Petek, 29. julija ob 11. uri otvoritev razstave »Pogled v literarno ustvarjalnost Kranja« — na razstavišču Gorenjskega sejma.
- Sobota, 30. julija ob 20. uri prvi kulturni večer v Klubu proizvajalcev v Delavskem domu z naslovom »Umetniki iz Kranja o svojem delu«. V istih prostorih bo v ponedeljek, 1. avgusta in torek, 2. avgusta ob 20. uri predavanje »Umetnost Gorenjske v besedi, glasbi in sliki« ter v sredo, 3. avgusta ob 20. uri »Kranj in slovenska beseda. Literarno-zgodovinski sprehod skozi stoletja«.
- Vi vprašujete — mi odgovarjamo

se je že pred tremi leti preselila v novo moderno poslopje. V novem prosvetnem domu bi bil večji prostor, ki bi služil za gledališke predstave razen tega pa bi v njem predvajali tudi kinopredstave. V ta namen bodo v Iscri kupili ozkotračni projektor. Finančna sredstva za vse to bodo v glavnem prispevali vaščani sami, nekaj pa upajo dobiti tudi od ObLO Kranj ter od Tiskanine iz Kranja, ki ima pokroviteljstvo nad novo trsteniško šolo. Občinska gradbena komisija si je že ogledala staro poslopje in tudi privolila v adaptacijo, tako da upajo, da bodo še letos pričeli z gradnjo. — l. s.

FRANCOSKI OTROCI NA GROBU dr. FRANCETA PREŠERNA Kranj, 24. julija. Danes dopolno so francoski otroci iz mesta La Clota, ki so na počitnicah v Kranju obiskali v Prešernovem gaju grob največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna in položili venec. (F. K.)

NESREČE

ZLON NOGE NA IGRIŠČU V petek, 22. julija, se je na nogometni tekmi v Kamniku ponesrečil domači igralec I. K. Le-ta si je med igranjem zlomil nogo in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

OTROK POD AVTO V Smarci pri Kamniku je osební avto podrl 5-letnega otroka, ki je neprevidno pritekel pod avto. Otrok je med prevozom v bolnišnico umrl.

V Novi vasi v Žireh je spomlad letos pričelo z delom podjetje »Kladivar«. Prej je bila tu le mehanična delavnica, potem pa so se odločili, da bodo izdelovali šestila vseh vrst. To proizvodnjo jim je odstopilo podjetje »Niko« Zelenik. Pred pričetkom letošnjega leta so poslali Žirovci na prakso v Niko nekaj svojih ljudi, ki so letos maja začeli z delom v lastnem podjetju. Tu je zaposlenih zdaj 6 delavcev, ki izdelujejo izključno šestila vseh vrst (glej sliko). Povedali so nam, da s

prodajo svojih izdelkov nimajo težav. Ze za prihodnje leto imajo prodanih za 7 milijonov din svojih kvalitetnih izdelkov. Te bi lahko tudi izvažali, vendar morajo najprej zadovoljiti domače potrošnike. Kaže pa, da to še ne bo tako kmalu. Povpraševanje po šestilih je precej večje kot njihova proizvodnja. — Včasih jih ovirajo tudi zakasnele dobave materiala (Ljvarna Maribor in Iskra Kranj) in težave z nabavo strojev, vendar upajo, da bodo v prihodnje te probleme odpravili.

Sodišča

KUPCIJA Z RABLJENIMI AVTOMOBILI NI DOLGO CVETELA

Pred kratkim je kazenski senat Okrajnega sodišča v Radovljici dokončno likvidiral po številu družabnikov sicer majhno, po obsegu začeti in realiziranih trgovskih poslih pa zelo agilno ilegalno zasebno trgovinsko družbo za uvoz in razprodajo rabljenih motornih vozil, ki je razpredla svoje mreže po raznih krajih Slovenije in katere obsega in dokončne bilance ne bo mogoče nikoli zanesljivo ugotoviti.

Nekako od lani oktobra dalje je začel J. R., avstrijski državlján, ki je sicer redno zaposlen, letni dopust pa je že davno izkoristil, zelo pogosto, včasih celo večkrat mesečno, obiskovati svoje sorodnike in znance na Jesenčah in v Kranju. Človek bi mislil, da gre za turista, ki ga privablja naravne lepote in kulturne znamenitosti tega dela Slovenije, če se ne bi hkrati z njegovo pojavo povečal uvoz darilnih pošiljk rabljenih motornih vozil, ki so jih razni strici in tete, ki mimogrede rečeno svojih obdarovancev niso n'kdar videli ali poznali, pošiljali preko jeseniške carinarnice srečnim prejemnikom. Nenadna radodarnost sorodnikov v zamejstvu je

postala še bolj dvomljiva, ker so med uvozniki prevladovala imena zasebnih obrtnikov, med njimi tudi taka, ki od sorodnikov v inozemstvu n'kogar nimajo. Morda bi Ravtar Hans še danes vneto obiskoval stare znance in z njihovo pomočjo sklepal dobičkanosne trgovske posle, če se ne bi letos marca, ko je skušal na mejnem prehodu v Podkorenu znova pod zadnjim sedežem svojega osebnega avtomobila pretihotapiti v Avstrijo 700.000 dinarjev na šem valute, uvel v nastavljen post. S tem se je zanj in družabnike zaenkrat pri nas zaključila trgovska kariera. Motorizacijska mrzlica, nezadostna ponudba osebnih avtomobilov in širok krog znancev sta mu omogočila, da je precej na široko razvil svoje trgovske posle za pri nas iskano blago. Da bi zanj trgovina, ki se je razvijala preko meje, ne predstavljala prevelikega rizika, je pritegnil k sodčovanju še V. M. z Jesenic.

Posle sta si razdelila tako, da je R. H. nakupoval v Avstriji rabljena motorna vozila po zelo nizkih cenah. V neki mehanični delavnici blizu meje je vozila kompletil in lepo pobarval, da so dobila lep zunanji izgled, ter jih pod lažni mi imeni raznih darovalcev pošiljal k nam. V nje-

goví odsotnosti pa ga je pri nas nadomeščal njegov družabnik, ki je reklamiral nabavo vozil, zbiral podatke o naročnikih, jih seznanjal s pogoji nakupa in skrbel, da so hkrati z naročilom volačali ustrezno akontacijo, čeprav so kupovali mačka v zaključju ter da so po prejemu vozil plačali dogovorjeni znesek.

Končni obračun nezakonitih kupelj, ki jih ni bilo ne konca ne kraja, je napravilo Okrajno sodišče v Radovljici, ki je obsodilo: V. M., ki je bil že večkrat predkaznovan, na 4 mesece in 15 dni zaporu, 150.000 din denarne kazni in odvzem zneska 130.000 din, ki ga je prejel kot provizijo. Razen tega bo moral poravnati občini Jesenice še vsoto zatajenega davka z ustreznimi zamudnimi obrestmi vred.

J. R. pa na 3 mesece zaporu in izgon iz države s prepovedjo vrnitve za dobo 5 let. Hkrati pa ga je kaznovala še devizna inspekcija za kršitev deviznih predpisov z denarno kaznijo 1.000.000 dinarjev.

Izrečena kazen nad tujim turistom, ki je zlorabil našo gostoljubnost, bo prav gotovo resen opomin tudi tistim tujim turistom, ki skušajo na podoben način izgrajevati naše gostoljubje za osebne koristi.

VEČ KRME KOT LANI

Pred kratkim so na Gorenjskem že drugi pokosili deteljo. Drugi letošnji pridelek detelje je bil le nekoliko manjši od prvega. Ker je za deteljo letos izredno ugodno vreme, kmetovalci pričakujejo, da bodo letos deteljo kar štirikrat kosili.

Po predvidevanjih kmetijskih strokovnjakov bo letos pridelek suhe krme precej večji kot prejšnja leta.

IZNAJDLJIVI FOTOAMATERJI

Radovljica V času velike proslave ob 15-letnici osvoboditve v Begunjah, v dneih 15. in 17. julija so člani fotoamaterskega kluba v Radovljici izvedli mnoga fotografska dela. Tamkajšnji amaterji so namreč posneli vse zanimive dogodke iz te proslave na fotografski trak. Slikovno gradivo bodo sami dokončno izdelali, le-to pa bo služilo potrebam političnih in družbenih organizacij, kakor tudi muzeja NOB v Kranju.

NAŠ RAZGOVOR

Praznovanje

Prebivalci radovljiške občine so se zadnje dneve skrbno pripravljali na praznovanje občinskega praznika, ko se bodo z raznimi prireditvami spet spomnili množičnega odhoda (1941. leta) domačinov v partizane. Osrednje prireditve bodo danes in jutri na dan občinskega praznika.

V razgovoru s predsednikom radovljiške občine, Jakobom Erzenom, smo zvedeli za naslednji spored prireditve.

»Za letošnje praznovanje«, je začel predsednik Jakob Er-

žen, »nismo pripravili večjih prireditve, ker smo imeli v zadnjem času precej prazničnih slovesnosti (proslava v Begunjah, otvoritev čebelarškega muzeja in podobno), ob katerih smo se vedno spomnili tudi velikega dogodka 1941. leta. Če gremo mimo številnih manjših prireditve raznih športnih in družbenih organizacij, ki so za podobna praznovanja že značilna, moram vendar naštetí najpomembnejše prireditve. Nocoj bo na kopališču v Radovljici waterpolo turnir, ki se ga bodo udeležile ekipe ZPK Ljubljana, Ilirija iz Ljubljane, Bled in domači Prešeren. Jutri dopoldne ob 10. uri bo v Osemetki I otvoritev razstave kulturno-prosvetne dejavnosti v radovljiški občini. Popoldna nob 17. uri bo slavnostna seja občinskega ljud-

skega odbora, s katere bodo odnesli vence na grobnico v Radovljici in na grobišče v Dragi. Zvečer ob 20. uri bo na kopališču promenadni koncert, ki ga bo priredila DPD Svoboda iz Lese, kateremu bo sledila umetna razsvetljava Radovljice.

Ceprav torej spored ni prav bogat, sem vendar prepričan, da se bomo tudi s temi skromnimi prireditvami dostojno oddolžili spominu vseh borecev, ki so leta 1941 odšli v gozdove, od katerih pa se mnogi niso vrnili.« — n-n

Priprave za drugo srečanje vaške mladine

Kranj Komisija za vas pri občinskem komiteju LMS Kranj je v zadnjem obdobju pri svojem delu precej napredovala. Organizirala je seminarje za vodstva LM na vasi, politično šolo, polletno konferenco o vlogi mladine na vasi, skrbela za politično-ideološko delo na vasi, za sodelovanje s KZ in raznimi drugimi organizacijami na vasi, predvsem s mladimi združbami itd. Komisija je nadalje poskrbela tudi za ustanovitev 6 novih mladinskih aktivov in sicer v Olševku, Kokrici, Trbojah, Voklem, Velesovem

in na terenu v Savski Loki v Kranju. V mladinske organizacije so sprejeli skupno 678 novih članov. Naj omenimo še zbor vaške mladine v Zg. Beli in številna tekmovanja ob tej priložnosti.

Komisija se sedaj pripravlja na drugo srečanje vaške mladine, ki bo tokrat na Visokem. Da bo imela komisija jasen pregled

nad delom aktivov na vasi, nad njihovimi težkočami, pomanjkljivostmi in željami, je v teh dneh razposlala vsem vaškim aktivom posebno anketo, s 26 različnimi vprašanji. Iz odgovorov na anketo bo komisija izdelala poročilo in program dela za ureditev zadev, ki jih bodo anketiranci izrazili v omenjeni anketi.

— an

REZERVNI OFICIRJE PRED TARČAMI

Po vseh občinah kranjskega okraja se že marljivo pripravljajo na letošnja občinska ekipna strelska tekmovanja rezervnih oficirjev in podoficirjev. Tekmovanje bodo izvedli do konca tega meseca na sedežih občin. Člani ekip, le-te bodo štele po štiri tekmovalce, bodo tekmovali z vojaško in malokalibrsko puško ter vojaško pistolo. Prvo plasirani tekmovalci se bodo zatem udeležili še okreprenstva.

TUDI ZA KMETIJSKE DELAVCE

Suha — Na kmetijskem posstvu na Suhi pri Škofji Loki so že pripravili vse potrebne načrte za izgradnjo stanovanjskega bloka, v katerem bo prostora za 6 družin. Blok bodo postavili kakih 500 metrov proč od posestva ob glavni cesti Škofja Loka—Reteče. Računajo, da bo blok še letos pod streho.

Zdravje in razpoloženje otrok

Železniki V nedeljo, 17. julija, se je vrnila v Selško dolino prva skupina 90 otrok, ki je 16 dni leto-

vala v Fažani pri Pulji. Otroci iz Železnikov, Davče in Zalega loga so prišli domov zagoreti, zdravi in veselo razpoloženi, nekateri med njimi so pridobili na teži tudi po 3 kg. Iz občine Železniki pa je odšla na morje že druga skupina 90 otrok. Odziv le-teh še nikoli ni bil tako velik kakor letos. Tabor v Fažani je najcenejši tabor na Jadranu in to kljub dobri in izdatni hrani. Otroci so plačali za taborjenje le po 2500 dinarjev, ObLO Železniki pa je prispeval skupni znesek 600.000 dinarjev.

— an

MANJ MEDU

Kot kaže, je letos zelo slaba letina za čebele. Se do nedavnega so morali po Gorenjskem čebele krmiti, namesto da bi že v tem času točili znanj »svetliče« med. V zadnjem času se je stanje nekoliko popravilo, ker je medila smreka.

Prav gotovo pa se pozna čebelarjem tudi letošnji mraz, posebno zato, ker ni cvetela lipa. Deževno vreme in hitri nallivi pa so uničili številne čebele na paši. Tako po vseh podatkih kaže, da letos ne bo preveč medu.

— an

DROBNE IZ KAMNIŠKEGA KOTA

Ob 30-letnici gasilskega društva v Mostah pri Komendi je bilo odlikovanih 25 članov za 30-letno uspešno gasilsko službovanje. 30 gasilcev je ob tej priliki dobilo nove uniforme.

V Lazah v Tuhinjski dolini so dogradili novo cesto, ki bo povezovala Stara sela in Kostanj z dolino. Cesta je dolga poldrug kilometra.

Avto-moto društvo v Kamniku je preuredilo na Titovem trgu v Vidičevi hiši lokal, v katerem bodo imeli člani društva svojo pisarno in društveni prostor. Lokal so odprli 22. julija, ob začetku proslave občinskega praznika.

KROŽEK ZA TURIZEM

Lesce Na osnovni šoli v Lescah imajo pionirski odred »Dože Podobnik«, ki ima skupno 16 krožkov. Med njimi je tudi krožek za turizem, ki šteje 12 pionirjev. Leta ima prav med počitnicami precej dela. Pionirji pobirajo vstopnino pri parkiranju motornih vozil in koles, opravljajo kurirska dela pri Turističnem društvu v Lescah, pri Šobčevem bajerju itd.

IZNAJDLJIVI FOTOAMATERJI

Radovljica V času velike proslave ob 15-letnici osvoboditve v Begunjah, v dneih 15. in 17. julija so člani fotoamaterskega kluba v Radovljici izvedli mnoga fotografska dela. Tamkajšnji amaterji so namreč posneli vse zanimive dogodke iz te proslave na fotografski trak. Slikovno gradivo bodo sami dokončno izdelali, le-to pa bo služilo potrebam političnih in družbenih organizacij, kakor tudi muzeja NOB v Kranju.

DOBRA LETINA GOB

V minulem tednu, so tako kot vsako leto pričele rasti ob obronkih gozdov po Gorenjski gobe (jurčki). Pred dnevi so pokukale iz tal tudi jesenske gobe — črni jurčki. Stari gobarji pravijo, da ne pomnijo, da bi v tem času zrastle toliko zdravih jurčkov. Lani jesenskih gob skoraj ni bilo in vse kaže, da bo letos nadoknadeno to, kar je bilo v minulih letih zamujeno. Mladina, predvsem na deželi, bo lahko izkoristila počitnice tudi za nabiranje teh gozdnih sadežev. Pravilno sušene gobe imajo zelo dobro ceno, pa tudi za takojšnjo prehrano so prava poslastica, saj so dobre v juhi, pečene, ocvrte, v omaki, v kisu vložene itd.

VI VPRAŠUJETE - MI ODGOVARJAMO

ZAKAJ OB PONEDELJKIH NI KRUHA?

Bralec iz Kranja Ze večkrat sem ob ponedeljkih opazil, da v kranjskih prodajalnah ni dovolj kruha, zato me zanima, kaj je temu vzrok?

Odgovor: Na to vprašanje nam je odgovoril direktor kranjske pekarnice:

»Glavni vzrok, da ob ponedeljkih v kranjskih prodajalnah ni dovolj kruha je ta, ker ob nedeljah pri nas ne delamo. Zmanjka ga tudi zaradi tega, ker je v Kranju vsak ponedeljek tržni dan in je s tem potrebno kruha toliko večja. Razen tega imamo tudi precejšnje težave s kadrom, ker ga ni in kaže, da tega problema še ne bomo mogli kmalu rešiti.«

Na oddelku za gospodarstvo pri občinskem ljudskem odboru v Kranju pa so nam povedali, da bo problem pomanjkanja kruha v Kranju odstranjen že letos v jeseni, ko bo začela obratovati nova parna pekarna ob Cesti Jugoslovanske ljudske armade.

Menimo pa, da bi pomanjkanje kruha ob ponedeljkih ublažili tudi z drugačnim načinom nagrajevanja pekov. Tudi primeri, da prav iz te obrti odhajajo sposobni delavci v industrijska podjetja in se tam lotevajo povsem novih poklicev oziroma dela, kaže, da je treba stvari reševati z stimulativnejšim načinom nagrajevanja vzporedno z mehanizacijo in prostori.

ZAKAJ NI MIKSERJEV

Bralka iz Kranja Pred nedavnim sem brala v vašem listu, da je bil na Bledu tečaj za mikserje, to je za mešalce alkoholnih in brezalkoholnih pijač. V Kranju pa sem opazila, da po gostinskih lokalih teh aparatov (mikserjev) sploh ne uporabljajo, čeprav jih morda imajo. Kaže, da delajo zanje kaj malo reklame. Zanima me, kaj je temu vzrok?

Odgovor Naše uredništvo se je za to zanimalo pri Gostinski zbornici v Kranju. Povedali so nam, da imata v Kranju doslej mikserje samo dva gostinska lokala, in sicer Hotel Evropa in Restavracija Park. Škoda je le, da gostinski delavci teh dveh lokalov res delajo premalo propagande za mešalce pijač. Prav zaradi tega pa pride večkrat do negotovanja pri gostih. Z naše strani pa bomo v kratkem skušali podobne naprave urediti tudi v ostalih gostinskih lokalih v Kranju.

900 let Kranja

Ugoden geografski položaj Kranja na pomoči ob sotočju Save in Kokre in ob stikališču starih prometnih poti, ki so se tu po prehodu čez Savo usmerjale naprej proti jugu in vzhodu, je že zgodaj ustvaril pogoje za naselitev.

Prvo naselje, ki nam je na podlagi arheoloških najdb znanesljivo znano, je nastalo v starejši železni dobi, okrog leta 800 pred našim štetjem. Bogato grobišče na periferiji mesta govori o večji ilirski naselbini, katere središče je bilo v bližini današnjega Prešernovega gledališča na Titovem trgu.

Arheološki ostanki iz rimske dobe so zelo skromni, tako da si ne moremo ustvariti določene predstave o položaju naselbine v tem času. Njena lega ostaja, kot v ilirski dobi, verjetno zvesta sredini pomena, le da so Rimljani postavili na njenih tleh utrjeno cestno postajo, ki je varovala prehod preko Save in skrbela za komunikacije, so se preko Karavank usmerjale proti jugu in vzhodu.

Med germanskimi plemeni, ki se ob preseljevanju narodov zadržujejo v Kranju, omenja zgodovinska literatura Ostrogote in Langobarde.

Po odhodu Langobarrov v Italijo so se naselili na tleh današnjega mesta Slovani. Pomen in obseg njihove naselbine nam pojasnjuje leta 1953 odkrito veliko in bogato grobišče na Titovem trgu.

V XI. stoletju je postal Kranj sedež mejnega grofa Kranjske in tako najpomembnejši kraj v deželi. Sele kasneje prevzame njegovo vlogo Ljubljana. Sredi istega stoletja, okrog leta 1060, prvič zasledimo v knjigi darilnih pogodb grofa Altvina tudi njegovo ime Creina. Upravičeno lahko domnevamo, da je že v tem času obstajalo na teritoriju današnjega mesta večje naselje, v okviru katerega se je zaradi ugodne prometne lege kmalu izoblikovalo tudi tržišče z naselbino trgovcev in obrtnikov.

Gospodarski razvoj, ki se je začel konec XI. stoletja uveljavljati v zahodni Evropi in je v XII. stoletju zajel Vzhodne Alpe in z njimi tudi slovensko ozemlje, je povzročil nastanek mest in meščanstva. Kranj se omenja kot mesto v prvi polovici XIII. stoletja. S prihodom novih naseljencev prične rast meščanske naselbine. Središče gospodarskega življenja mesta postane novi tržni prostor, ki se izoblikuje ob glavni prometni žili, ki teče preko pomena. Njegovo obrobje sestavljajo hiše obrtnikov in trgovcev, od katerih so se mnoge v svoji prvotni obliki ohranile do danes.

Do XVIII. stoletja se je Kranj razvijal v mejah, ki sta mu jih vtisnili izolirani položaj na pomoči in ob njegovem robu potekajoče obzidje. Po porušitvi dela obrambnih naprav pa se mesto vedno bolj širi v smeri kranjske ravnine, obenem pa se z novimi stavbami polnijo tudi prazna zemljišča ob Savi. Rast mesta pospešuje predvsem rastoča industrializacija med obema vojnoma.

Močan ekonomski in z njim tudi stavbni razvoj doživlja Kranj po osvoboditvi. S povečanjem števila prebivalstva zrastejo obširna stanovanjska naselja na Zlatem polju, pri Vodovodnem stolpu, na Planini, v Strazišču itd. Meje mesta se strnejo z mejami nekdanjih okoliških naselij.

Število prebivalstva v Kranju je od leta 1941, ko jih je bilo le okoli 9000, poraslo že na dobrih dvajset in pol tisoč, narodni dohodek na prebivalca pa je bil lani že 424 tisoč dinarjev. Močan razvoj industrije v povojnih letih nam kaže zlasti podatke o skupnem dohodku, ki je dosegel lani 15,1 milijarde dinarjev.

Ob radovljiskem občinskem prazniku

Še nikdar toliko

Radovljiska komuna se je prav v zadnjem času gospodarsko močno utrdila. Se nobeno leto poprej gospodarske organizacije niso dosegle tako velikih uspehov, kot jih dosegajo prav letos. Ob polletju so vsa podjetja v povprečju presegle planske obveze za približno 10%. Prav s temi delovnimi uspehi pa bodo radovljičani najlepše proslavili svoj občinski praznik. S tem pa si občani sami sebi zagotavljajo tudi lepšo prihodnost. Medtem ko je ob ustanovitvi komune znašala letna brutoproizvodnja v radovljiskih občini okoli 5 milijard dinarjev, bo že letos več kot dvakrat večja, za prihodnje leto pa računajo, da se bo povečala na 13 do 14 milijard dinarjev.

Se večjega pomena v zvezi s delavsko samoupravljanje na tem je znatno povišanje narodnega dohodka, saj bo že letos znašal 333.000 dinarjev na enega prebivalca radovljiske občine. Te številke, čeprav so same dokaj skromne, so vendar velikega pomena in kažejo, da je njihovim podjetjem doseglo uspehe, kakršnih si povsod želimo.

NOVI OBRATI

Zgodovina radovljiske industrije je bolj ali manj mlada, saj je imela še pred zadnjo svetovno vojno v večini obrtniški značaj. V letih po osvoboditvi pa so v Radovljici, Lescu, Begunjah in Kropi nastale velike in močne gospodarske organizacije, ki so za sedobnejšo proizvodnjo investirale že precejšnja sredstva. V tem smislu so dosegli veliki uspehi prav v zadnjem letu. Pred štirinajstimi dnevi je začel obratovati nov obrat kranjske »Iskre« v Lipnici. Čeprav je kolektiv majhen, saj šteje le 130 ljudi, pa bo vendar njegova let-

na brutoproizvodnja znašala okoli ene milijarde dinarjev. V obratu »Iskre« v Otočah bodo že letos začeli s proizvodnjo. Veriga bo tudi kmalu dobila nove prostore za proizvodnjo težkih

povsem spremenila nekdanjo svojo podobo. V gradnji pa je sedaj še vrsta negospodarskih investicij, katerih večina je v zaključni fazi. V najkrajšem času bo otvoritev nove klavnice, Elek-

V novem obratu »Iskre« v Lipnici so že začeli s proizvodnjo

verig. Plamen v Kropi ima novo poslopje že pod streho, medtem ko je prvi del rekonstrukcije Tovarne čokolade iz Lesc v tretji fazi. Vse naštetu so gradnje, ki bodo za nadaljnji gospodarski razvoj radovljiske komune velikega pomena.

DRUŽBENI STANDARD

Vzporedno z novimi gradnjami gospodarskih organizacij, ki omogočajo večjo proizvodnjo po sodobnih principih, pa prebivalci radovljiske občine ustvarjajo tudi znatno večja sredstva, s katerimi bodo lahko v marsičem izboljšali dosedanj družbeni standard. Znano je že, da je Radovljica prav v zadnjem času

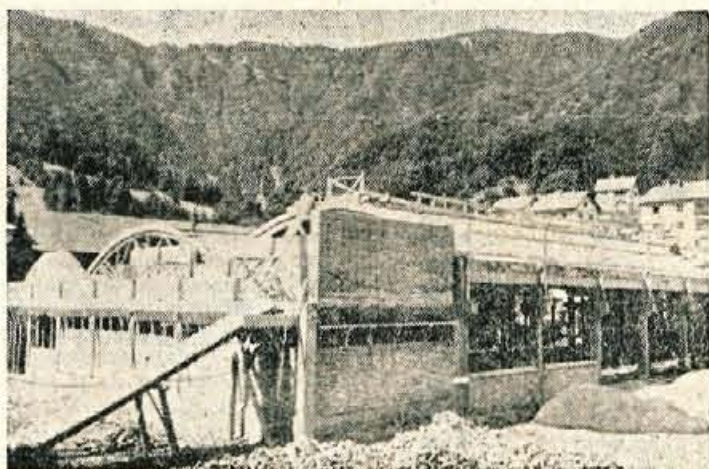
trošerisa, Pošte, Avtobusne postaje in zobnega paviljona. Še letos pa bodo začeli tudi z rekonstrukcijo Zdravstvenega doma.

Skratka vse, kar so delovni kolektivi dosegli v zadnjem času, so uspehi, kakršnih prebivalci radovljiske komune nikdar prej še niso dosegli. Ko na bodo vse začete gradnje dokončane, smo lahko prepričani, da si bodo radovljičani šele pripravili odskočno desko, na osnovi katere bodo lahko dosegli še večje gospodarske uspehe.

B. Fajon

Ob radovljiskem občinskem prazniku – 28. juliju – iskrene čestitke vsem prebivalcem komune z željo, da bi v najkrajšem času dosegli zastavljene cilje in v prihodnje še večje delovne uspehe.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR RADOVLJICA IN VSE MNOŽIČNE ORGANIZACIJE

Novo poslopje »Plamena« v Kropi je že pod streho

Gospodarske vesti

● Vinograd na Hvaru. Hvar med drugim zelo znan tudi po velikih količinah vina. Lamo v kletih vinarskega podjetja »Ivan Lučić-Laučević« je mogoče vskladiščiti 200 vagonov vina. Ker je vinska klet oddaljena okoli 2 km od pristanišča, so jo s posebnim podzemskim cevovodom povezali s pristaniščem tako, da lahko zdaj iz velikih sodov v kleti pretakajo vino

neposredno na ladje. Pravijo, da je to naš najdaljši vinovod v državi.

● Z ladjami do grškega pristanišča. Po 20 dnevih dela so bila zaključena dela pri razširitvi grškega pristanišča v dolžini 450 m. Na tem delu dubrovniške obale bodo lahko sedaj pristajale linije in turistične ladje, katerih pot je sedaj za 1,5 m širša od prejšnje. Za ta dela so porabili okoli 15 milijonov dinarjev.

Evo leto višje kadrovske-socialne šole v Kranju

V jeseni 1959 je bila osnovana pri Zavodu za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela v Kranju Višja kadrovske-socialna šola. Ta izobražuje kadre za potrebe kadrovske-socialnih služb v gospodarskih organizacijah. Doslej pri nas take šole še ni bilo. Obstajala je sicer Višja šola za socialne delavce v Ljubljani, ki pa izobražuje predvsem le kadre za socialno delo v javnih službah in za socialno in preventivno-zdravstveno delo v podjetjih.

Višja kadrovske-socialna šola v Kranju je dvoletna. Program je sestavljen iz seminarjskega dela, iz prakse, iz semestrskih nalog in diplomatske naloge. Slušaatelji so v delovnem razmerju ter opravljajo redno delo, kadar niso v šoli. Seminarji so celodnevni (7 ur) in se dele na seminarje za vse slušaatelje in na specialne seminarje. Osnovni seminarji trajajo 90, specialni pa 66 seminarjskih dni.

Osnovni seminarji obravnavajo predmete, ki so enotni za vse slušaatelje. Nadalje izobraževanje pa se deli v 3 smeri ali specializacije, in sicer:

– za kadrovske (vodje kadrovske službe, ref. za delovna razmerja, kadrovske v obratih, kadrovske referente itd.),

– za varnostne tehnike.

V naslednjem letu bo dodana še specializacija za analitike osebnih dohodkov (referente za nagajevanje).

Vsak udeleženec, ki se želi specializirati v enem izmed področij dela kadrovske-socialne službe, si izbere ustrezno grupo seminarjev oziroma si izjemoma izbere ustrezne seminarje iz raznih grup specializacije, če to odgovarja zahtevam njegovega dela v podjetju.

Sola s takim načinom seminarjskega dela, je pri nas edina. Edina pa je tudi po tem, ker izobražuje kadre za vse tiste smeri dela v kadrovskih službah gospodarskih organizacij, ki jih do danes ni dajala nobena druga šola.

Pri organizaciji seminarjev v okviru višje kadrovske-socialne

šole – sodelujejo poleg Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela v Kranju tudi Zavod LRS za produktivnost dela in Zavod LRS za zdravstveno in tehnično varnost ter okrajni Zavod za produktivnost iz Ljubljane.

Slušaatelji I. letnika kadrovske šole so iz večjih podjetij na Gorenjskem (iz Iskre, Železarne, Tiskarne, Save, Inteksa in Planike). V jeseni se bo krog udeležencev razširil na podjetja iz vse Slovenije.

O vtisih iz višje kadrovske-socialne šole smo vprašali slušaatelja tov. Džukanovića Dušana, vodjo izobraževalnega centra v Tiskarni:

»Kako vam koristi znanje, ki ste ga dobili v šoli, pri opravljanju vašega dela?»

»Ko sem prišel iz tehnične kontrole v kadrovski sektor, sem bil brez izkušenj na tem področju. Šola mi je dala osnovo za začetek dela. Lahko rečem, da je to ena izmed redkih šol, ki daje znanje za to delovno mesto.»

»Kako vam je včas način dela v šoli?»

»Način dela v šoli je zelo pester. Zlasti mi je všeč grupna razprava. Z njo smo si na seminarjih razširili pojme in reševali konkretna vprašanja pri organizaciji kadrovske službe. Koristno je tudi sodelovanje slušaateljev pri izpopolnitvi programa. Mislim, da bi pri oblikovanju vsakega programa za odrasle bilo treba upoštevati mnenja in sugestije slušaateljev.

Ni važno imeti le lepo sestavljen program, ki pa je daleč od stvarnosti. Sama uporaba učenih pripomočkov (avdiovizualnih sredstev) je tudi že toliko v navadi, da bi si brez njih ne mogli predstavljati uspešnega dela. Tudi ocenjevanje tem po koristnosti, novosti in načinu podajanja snovi je koristno, saj nam je omogočilo opozoriti na marsikatero pomanjkljivost pri izvedbi programa in izbir predavateljev. Te napake je Zavod uspešno odklanjal. To mu je pomagalo izoblikovati v kvalitetni program kadrovske šole. Ta res sloni na modernih pedagoških prijemih.»

»Ali lahko opravljate poleg študija še svoje redno delo?»

»Seveda, ne sicer v celoti, pač pa vse tisto, kar je najnujnejše.»

»Kako sodite o povezavi šole s prakso?»

»Izkušnje, ki si jih slušaatelji med seboj izmenjamo, in znanje, ki ga v šoli pridobimo, imamo priliko neposredno uveljaviti v praksi in tako izboljševati organizacijo lastnega dela. Uspešna je tudi povezanost šole s praktičnim delom v podjetjih in ustanovah, n. pr. z obiski, razgovori in prakso v podjetjih, na posredovalnici za delo, na občini in okraju. To je način, ki povezuje teoretično in včasih tudi suhoparen snov s prakso. S takim načinom dela smo bili vsi slušaatelji izredno zadovoljni. Izkušnje, ki smo jih tako dobili, oblike dela in sugestije, smo lahko takoj prenesli in prilagodili lastnim podjetjem. Če pa je nekdo ozko zaprt samo v svoje podjetje, ne more tako uspešno reševati lastnih problemov, ker ima premalo novih in uspešnih idej.»

»Kakšne vtise nasploh imate o šoli?»

»Celotno delo in življenje v Višji kadrovske-socialni šoli se mi zdi privlačno in zanimivo. Šola nam je dala tudi pobudo za formiranje kadrovske sekcije v Klubu gospodarstvenikov v Kranju. Ta naj bi združevala in povezovala ljudi iz prakse, ki se bavijo s kadrovskimi in socialnimi problemi.»

Ivan Kajžar

Brigadirji med delom v Podvinu

OBISK V PODVINU

V največjem dežju sem našla brigadirsko naselje v Podvinu. Brigadirji so ležali pod šotori, le nekatere je radovednost pripravila, da so pogledali, kdo je prišel. Kot se spodobi sem najprej vprašala za komandanta. No, ker ga ni bilo »doma«, so mi gostoljubni brigadirji ponudili streho.

»Tako, sami fantje ste,« sem brž napeljala pogovor. Stiriindvajset jih je. Delovna akcija ima predvsem izobraževalni namen, vendar delajo dnevno 5 ur in pol. V popoldanskem času poslušajo predavanja o gospodarstvu, delavskem samoupravljanju in podobno. Brigadirji so iz tovarniških komitejev LMS z vse Gorenjske: iz Bohinja, Jesenic, Tržica, Kranja, Skofje Loke, Zelnikov, Ziri...

»In kaj delate? Toliko prsti je, da spominja na gredice, na vrtnarijo – pa menda ne...«

Medtem je prišel komandant brigade Nace Pavlin, sicer tehnični sekretar Občinskega sindikalnega sveta. »Fantje so pridni,« je dejal, »norme presejajo za 80 do 90 odstotkov.« Posijalo je sonce in pospremili so me na delovišče.

»Tamle bo bazen 25-krat 10 m,« mi je kazal komandant, »tu bo teniško igrišče, igrišče za odbojko, za balinanje, plesišče, tam zadaj bo ribnik...«

Pridružil se nama je ekonom brigade Milan Gogala, študent, zaposlen pri OSS-Grad Podvin preurejamo v Izobraževalni center OSS je pojasnjeval. Tu bodo sobe za seminarje; vendar bo dom hotelskega značaja. Urejen športni park bo gotovo privabil veliko domačih in tujih turistov.

Grad so imeli pred vojno neki francoski grofi, nato so bili v njem gasilci, osnovna šola in nazadnje navadna stanovanja. Grad temeljito popravljajo. Dela bodo končana drugo leto in otvoritev predvidevajo 1. maja 1961. V bližini nameravajo zgraditi 10 weekend hišic s telefonsko in vodovodno napeljavo. Torej udobja dovolj...

Brigadirji so že izkopali bazen, sedaj urejajo igrišča.

»Daj, Bohinc! Vključi v prvo!« prigovarjajo brigadirju s samokolnico.

»Eh, če se bo zmučil, zvečer še plesati ne bo mogel!« se zaslisi od nekod. Brigadirji so si uredili plesišče, zvečer pa pridejo mošenjska dekleta. Transistorji sprejemnik jim je premarlo, zato najamejo harmonikarja in kitarista. Upajo, da jim slabo vreme ne bo pogasilo tabornega ognja.

Tako veselih in šegavih brigadirjev še nisem srečala in kar žal mi je bilo, ko sem se poslovljala. Sicer pa je spet začelo deževati...

BODITE EDEN IZMED 100.000 OBISKOVALCEV LETOŠNJEGA
K. JUBILEJNEGA GORENJSKEGA SEJMA
od 29. julija
do 9. avgusta

Jugoslovanski turizem!

Razstavljen blago naprodaj po izrednih sejemskih cenah!

Nagradna žrebanka!

Številne kulturne in zabavne prireditve!

25 % popust na železnice!

Gorenjci! Obiščite letošnji sejem v največjem številu!

O B V E Š Č E V A L E C

mali oglasi

PRODAM

Prodajni levi vzdoljni štedilnik. H. J., Lesce 50 -2808
 Prodajni telico v mesecu bre-josti. Rodovnik. Mati ima povprečno 4200 litrov mleka letno. Naslov v ogl. oddelku. -2824
 Prodajni košek in italijanski kombiniran otroški voziček. Fuks Tončka, Zl. polje 3 b, Kranj -2862
 Prodajni dober most. Podbrezje št. 44, Duplje -2865
 Prodajni omaro, nočno omarico, umivalnik in pisalno mizo - po ugodni ceni. Vodopivec št. 13, Kranj -2866
 Dve lepi palmi za dekoracijo po 1.20 m visoki, prodajni. Naslov v oglašnem oddelku -2868
 Prodajni motorno kolo "Vespa" z obnovljenim strojem zaradi bolezni. Naslov v oglašnem oddelku -2871
 Prodajni manjšo mlatilnico. Naslov v oglašnem oddelku -2872
 Ugodno prodajni nov mizarski skobelni delovne površine 460 milimetrov. Naslov v oglašnem oddelku -2886
 Prodajni poceni NSU Primo odlično ohranjeno, zaradi bolezni. Naslov v oglašnem oddelku -2887
 Prodajni motor Lambretta NSU Prima v zelo dobrem stanju. Brezar Maks, Sp. Brniki št. 19, Cerklje -2888
 Prodajni televizijski sprejemnik "Panorama". Bodilj Pavel, Pristava 57, Trzin -2889
 Prodajni star šivalni stroj. Zg. Brniki 59 -2890
 Prodajni dobro ohranjen pisalni stroj "Undervod", suhe hrastove

plohe 50 mm in 30 mm debeline in moped HMW. Naslov v oglašnem oddelku -2891
 Radio poceni prodajni. Okorn, Senčur -2892
 Prodajni osebni 4 sedežni avto za 180.000, registriran za leto 1960. Gorenjesavska 1 b, Kranj -2893
 Nosilke (traverze) ugodno prodajni. Zmitek Franc, Boh. Bistrica 8 -2894
 Prodajni motorno kolo NSU 250 ccm ali zamenjam za moped. Naslov v oglašnem oddelku -2895
 Prodajni NSU Primo III. 150 ccm, rdeče barve, novo. Vprašati Reginčeva 1, Kranj -2896
 Prodajni stavbno parcelo blizu Naklega ali zamenjam za star avto. Naslov v oglašnem oddelku -2895
 Prodajni rabljeni elektromotor 1/3 KM. Naslov v oglašnem oddelku -2903
 Prodajni 4-sedežni osebni avto v zelo lepem in voznem stanju. Ogled v nedeljo pri Jelenu na dvorišču od 9. do 11. ure -2904

KUPIM

Kupim novo ali malo rabljeno NSU Primo. 150 ccm. Naslov v oglašnem oddelku -2899

RAZNO

Oddam vsa soboslikarska in plesarska dela nove hiše. Naslov v oglašnem oddelku pod "Takoj" -2875
 Sprejem mizarskega vajenca. Ogris Andrej, Škofjeloška št. 7, Kranj -2875
 Knjižarna "Simon Jenko" v Kranju obvešča cenjene odjemalce, da im ana zalogi šolske knjige, ki so do sedaj izšle pri založbah za šolsko leto 1960/61. Na zalogi ima tudi ostale šolske

potreščine. Da bi se izognili prevelikemu navalu v šolski sezoni vlijudno prosimo vse cenjene odjemalce, da si gornje potreščine čimpreje nabavijo. -2882

Iščem sobo. Naslov v oglašnem oddelku -2897
 Našel sem moško zapeljivo uro od Primskovega do Kranja. Lastnik jo dobi v Reševu ulici 10, Kranj -2898

Dne 21. julija sem izgubil na cesti Radovljica-Kranj boršo s kopalkami in žego. Prosim, vrniti proti nagradi na naslov Božič, Ljubljanska 29, Radovljica -2900

V ponedeljek, 25. julija sem izgubila očala na živilskem trgu v Kranju. Poštenega najditelja naprošam naj jih proti nagradi vrne na naslov Tarkaš, Pševska št. 6, Kranj -2901

Izgubil sem usnjeno aktovko od Trate do Šk. Loke. Poštenega najditelja prosim naj proti nagradi odda Hacin Jožetu, bencinska črpalka, Šk. Loka -2902

Klobučar Jane Janez obvešča cenjene stranke, da se je začel preseliti v Prešernovo ulico št. 9 (pri Sabotyju), Kranj -2905

gibanje prebivalstva

V TRŽIČU

Poročili so se: Ribnikar Vinko, profesor in Perko Marija, prešivalka; Bohinc Franc, čevljar in Plajbes Alojzija, uslužbenka; Svab Vinko, čevljar in Klemenc Terezija, predilka; Borštnar Alojzij, tovarniški delavec in Pehar Ivana, delavka; Zupan Jože, mizar in Brezavšek Angela, uslužbenka; Košir Jožef, strojni ključavničar in Pernuš Marija, laborantka.

tržni pregled

V KAMNIKU

Solata 40 din, cvetača 90 din, paradižnik 82 din, grah 80 din, fižol v strožu 90 do 150 din, paprika 180 din, čebula 80 do 90 din, kumare 100 din, zelje 36 din, krompir 34 din, kolerabe 50 din, peteršilj 120 din, česen 120 din, hruške 84 din, breskve 120 din, fige 100 din, marelice 180 din za kg, borovnice 180 din liter, jajca 20 din za komad.

ZAHVALA

Vsem, ki so ob izgubi naše nadvse ljube sestre in tete

IVANKE KRIŽNAR upokojenke

Zasavska 54, Kranj, z nami sočustvovali in jo pospremili na zadnji poti, ter darovali cvetja in vence se najprisrčneje zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo za požrtvovalnost Oblakovim in vsem sosedom naokoli, ki so nam stali ob strani v dnevih žalosti. Iskrena zahvala vaščanom Orehka in Drulovke ter zvonarjem. Lepa hvala g. župniku z Brega. Prisrčna hvala g. dr. Majerju, za požrtvovalno zdravljenje in lajšanje trpljenja, posebno letošnjo zimo.

Zaljubljeni: brat Lovrec, družina Trša in ostalo sorodstvo

kino

Jesenice »PLAVŽ«: 28. in 29. julija francoski film NATALIJA Ljubno: 28. julija amer. barvni film MED NEBOM IN ZEMLJO - predstava ob 20. uri

Bled: 28. julija ameriški barvni vestern film TRI URE PRED ODLOČITVIJO; 29. julija ameriški barvni film SONCE ZNOVA SIJE, predstave ob 18. in 20.30

Radovljica: 28. in 29. julija ameriški barvni cin. film DIRKA ZA SONCEM; 28. julija predstava ob 20. uri; 29. julija pa ob 18. uri, ameriški barvni film ANASTAZIJA pa ob 20. uri

Kropa: 28. julija ameriški barv. cin. film ZEMLJA ARAONOV, predstava ob 20. uri

Trzin: 28. in 29. julija ameriški barvni film OBRACUN PRI O. K.

Kranj »STORŽIČ«: 28. in 29. julija amer. barvni film KRALJ IN JAZ, predstave ob 16., 18. in 20. uri; 28. julija matineja istega filma; 29. julija zah. nem. barvni film MOJA LEPA MAMA, matineja ob 10. uri

Letni kino »PARTIZAN«: 28. julija predpremiere amer. barv. filma CAJNICA; 29. julija predpremiere amer. barv. filma BOJ ZA MOSKEGA, predstave ob 20.30 uri, v primeru slabega vremena ob 22. uri v kinu Storžič

Strazisce »SVOBODA«: 28. julija predpremiere zah. nem. barvnega filma MOJA LEPA MAMA, predstava ob 19.30 uri

Skofja Loka: 29. julija ameriški film EVROPA V NOCI, predstava ob 18. in 20.30 uri

Kamnik: 28. julija ruski film IVAN GROZNI II. del, predstava ob 17.15

Duplica: 28. julija ameriški film USODNA NEZNANKA, predstava ob 20. uri

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju srečk 14. kola, ki je bilo v Titogradu

Srečke s končnicami so zadole dobilek dinarjev:

60	400
38410	50.000
64510	30.000
95820	50.000
1	300
01511	80.300
36081	30.300
43911	30.300
95071	50.300
12	400
5872	20.000
7332	20.000
13202	100.000
18702	30.000
28512	50.400
75442	30.000
3	300
19883	100.300
82703	60.300
033503	1.00.300
674003	200.300
24	800
144	4.000
834	10.000
19294	60.000
25224	60.800
55084	30.000
79434	30.000
701834	300.000
55	600
13703	80.000
23245	60.000
29135	50.000
34295	50.000
39185	80.000
40485	100.500
42255	30.000
44903	80.000
46075	80.000
076935	700.000
344715	200.000
563035	300.000
719595	500.000
36	400
45206	100.000
77626	50.000
326236	200.400
27	1.000
316437	3.000.000
18	400
38	400
78	400
62603	60.000
39	2.000
89	600
219	4.000
419	6.000
759	6.000
959	4.000
07159	30.000
05569	50.000
09929	30.000
204329	2.000.000
776209	400.000

Ob izgubi drage žene

MARJE LAVTAR

izrekam iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za številno udeležbo na zadnji poti in za vse izraze sožalja.

Lavtar Franc, Dolnja vas 34, Sečea

Kamnik praznuje

V Kamniku so v noči 27. julija 1941 padle prve žrtve oborožene vstaje slovenskega ljudstva. Po uspehi akciji v tovarni »Titan« so prvi borci organiziranih pripadnikov ljudskega odpora proti okupatorju hiteli na zborna mesto, ki je bilo določeno na hribu Kratina. Ob Bistrici pa so padli v okupatorjevo zasedo. Tu sta padla pri prehodu čez pedovsko brv skojevca Mlakar in Miklavčič. Kamniška občina si je izbrala ta dan za svoj občinski praznik.

Ves teden so v okviru občinskega praznika kulturne in športne prireditve. Med njimi je bila posebno dobro obiskana in lepo izvedena telovadna akademija v dvorani kulturnega doma. V soboto popoldne so položili pred spomenik talcev na Grabnu in padlim skojevcem Mlakarju in Miklavčiču vence, nato pa je šlo krenila od spomenika v mesto in izročila štafeto palice predsedniku Oblo Kamnik na svečani seji občinskega ljudskega odbora. V nedeljo so borci in gesilci počastili praznik s svojimi prireditvami, judisti so se pomerili v dvoboju s Celjani, AMD je organiziralo velike dirke na 902 m visoki prelaz Černivec, ki se jih je poleg velikega števila vozačev udeležilo okrog 7.000 gledalcev.

Glavna proslava občinskega praznika občine Kamnik in Domžale bo 31. t. m. dopoldne v Mengšu z odkritjem spomenika NOV na preurejenem trgu, ob odcepu ceste v Moste.

ZGRADILI BODO GASILSKI DOM

Stefanja gora

Na seji gasilskega društva Stefana gora so sklenili, da si bodo zgradili svoj dom. Vaščani so jim pripravili pomagati s prostovoljnimi delom. Društvo je bilo ustanovljeno že leta 1954 in do sedaj ni imelo svojih prostorov.

NOVA CESTA ZICNICA KRVAVEC-STEFANJA GORA KONČANA

Letos so zaključili dela na novi cesti Zičnica Krvavec-Stefanja gora. Zgraditi nameravajo še cesto do Možjanec; s tem bo moč priti z avtomobilom po cesti Predvor - Možjanec - Stefana gora - Zičnica Krvavec - Cerklje - Kranj.

CEBELE DOBRO OBETAJO

Stefanja gora

Ta gorska vasica ima komaj 28 hiš, a vaščani goje 81 čebeljih družin. Skrjanc Jože ima kar 55 družin AZ panjev.

Posvet sanitarnih inšpektorjev na območju OLO Kranj

Pomanjkanje sanitarnega kadra

Dne 9. julija letos je bil posvet sanitarnih inšpektorjev o organizacijskih vprašanjih in o delu sanitarne inšpekcije na terenu. Posveta so se med drugim udeležili tudi zastopniki Zvezne tržne inšpekcije, Republiški tržni in sanitarni inšpektor, dalje predstavniki oblasti OLO Kranj in občinski sanitarni in tržni inšpektorji ter uslužbenci OHZ Kranj.

Ze leta 1957 bi morala vsa gostinska podjetja prilagoditi svoje prostore »Pravilniku o minimalni ureditvi in opremljenosti gostinskih obratov«. Okrajna komisija za pregled gostišč pa stalno ugotavlja, da gostinska podjetja le polagoma izboljšujejo svoje prostore v smislu Pravilnika. Če bi hotela komisija za pregled gostišč dosledno postopati po predpisih, bi morala zapreti vsaj 40% vseh gostinskih obratov. Posebno državna gostinska podjetja ne pristopajo k izboljšavi svojih obratov, z izgovorom, da je predvidena večja adaptacija ali novogradnja, kar se vleče iz leta v leto. Občinske sanitarne inšpekcije so dolžne, da dosledno kontrolirajo vse odločbe in prijavljajo kršitelje pristojnim organom.

Nadalje bodo morale občine uvesti »NON-STOP« službo sanitarne inšpekcije. Na ta način bodo vsi gostinski obrati pod stalno higiensko kontrolo. V času non-stop službe se mora predvsem kontrolirati: osebno higieno uslužbencev, higieno prostorov in higieno živil. Kršitelja higijene se mora takoj mandavno kaznovati, grobe primere pa prijaviti sodniku za prekrške. Pod sanitarni nadzor spada okoli 2170 različnih komunalnih objektov na območju OLO Kranj, okoli 810 živilskih, trgovinskih in gostinskih obratov, 164 podjetij industrijskega značaja, šole, internati, taborenja itd. Evidenca o izvršenih pregledih kaže, da je letno pregledanih komaj 54 % vseh objektov. Sanitarne inšpekcije službo opravlja deset zdravnikov in osem sanitarnih tehnikov. V glavnem pa delajo vso operativno službo na terenu sanitarni tehniki. Stiri občine v okraju pa sploh nimajo sanitarnega tehnika. Zaradi nezadostne zasedbe sanitarne inšpekcije po občinah bi morala Okrajna sanitarna inšpekcija pomagati s svojim kadrom, ker jo obvezuje Zakon o sanitarni inšpekciji in Zakon o pristojnosti občin in okrajev. Vendar je tudi Okrajna sanitarna inšpekcija slabo zasedena tako, da komaj rešuje zadeve iz svoje pristojnosti.

O preventivnem delu okrajne sanitarne inšpekcije se malo govori in piše. Če pa se pojavi epidemija, pokvarjeno živilo na trgu, ali celo zastrupitve s hrano, ali kako drugo obolenje, se takoj postavlja vprašanje: kje je sanitarna inšpekcija in kaj dela?

Če bi nekdo približno izračunal, koliko stane posameznika in skupnost samo ena lokalna epidemija neke bolezni ali bolezni, kateri vzrok so nehygienske razmere pri delu ali neurejene komunalne naprave, še le tedaj bi se videlo, kako velike so zasluge tistih, ki s svojim delom preprečujejo bolezni in s tem mnogo gorja. Vendar večini izgleda kot da nekateri organi ljudskih oblasti podcenjujejo delo sanitarne inšpekcije, ali da sanitarna inšpekcija morda ni niti potrebna.

Dolžnost sanitarne inšpekcije je, da obvešča pristojne organe o svojem delu. Le-to bi se moralo obravnavati na zasedanju ljudskih odborov in Svetov za zdravstvo. Delo sanitarne inšpekcije bi moralo zanimati tudi zbor volilcev, sindikate in druge organizacije, katerih skrb je zdravje ljudi in s tem posredno višji zdravstveni standard in večja proizvodnja.

Ljudski odbori bi si morali zagotoviti sanitarne tehnike za inšpeksijsko službo s štipendiranjem. Uslužbenec sanitarne inšpekcije pa tako stimulirati, da ne bodo odhajali v druge službe, kar se stalno dogaja.

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob prerani izgubi našega dragega sina

ANDREJA VETERNIKA

sešustvovali z nami, darovali vence in cvetja, ter ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti - prisrčna hvala.

Posebna zahvala sodelavcem TBC Gelnik, šefu kuhinje tov. Maksu Kečalju za njegov trud pri učenju, vsem sošolcem in profesorjem gostinske šole Bled. Lepa zahvala vsem fantom in dekletom iz vasi za njihovo ganljivo čast, ki so jo izkazali. Iskrena zahvala tudi domačemu g. župniku za tolažilne besede in zdravnikom medicinske fakultete v Ljubljani.

Senično, 20. julija 1960

Zaljubljeni domači in ostalo sorodstvo

Tovarna gumijevih izdelkov „SAVA“ - Kranj

sprejme večje število

nekvalificiranih delavcev za priučitev gumarjev,

starost od 18 do 40 let, z lastnim stanovanjem v Kranju ali bližnji okolici

Prošnje je treba oddati v kadrovski oddelek podjetja

Plača po tarifnem pravilniku in sicer od 52 do 71 din na uro

ETNA BRUHA

Vroč pepel in močni tokovi lave

V nedeljo je po strašni eksploziji, ki jo primerjajo atomski eksploziji, pričel bruhati največji evropski vulkan Etna. Orjaška, skoraj 2000 metrov visoka dimnata goba je zatemnila s snegom pokrtili, več kot 3200 metrov visoki vrh sicilijskega ognjenika. Bliznje vasi ob vzhodu Etna je prekril vroč pepel, ki ga je z nezadržno silo izbruhnilo vulkansko žrelo. Številni turisti v Catani in Taormini so lahko slišali zlovesne bobnenje in videli ognjeni sij, pomešan z dimom, ki je zatemnil sonce. Domačini ne pomnijo tako hude eksplozije.

Iz vulkanskega žrela se je po eksploziji pričela valiti proti morju in dolinam v nižini žareča lava. Če ne bo hujših izbruhov ni nevarnosti za prebivalce. Zadnji večji izbruh je bil leta 1537. Takrat je bilo mesto Catania popolnoma uničeno.

Vulkanološki inštitut v Catani zatrjuje, da je prišlo do eksplozije v srednjem žrelu povsem nepričakovano. Sledile so manjše eksplozije s hitrostjo strojnice. V zrak so zleteli za-

reči kosi lave veliki kot avto-bus, in se nato v drobnih kosih vsuli na pokrajino 250 kilometrov naokrog. Sledili so požari. Ceste je prekril pepel. Tisoči kmetov, ki živijo tam okrog, so zbežali proti Catani. Gasilci

so hiteli reševati nasade pini, reševalna služba pa se je odpravila po poteh, ki vodijo k srednjemu žrelu. Ko so pozneje ugotovili, da se tega dne ni nihče odpravil proti vrhu, so iskanje opustili.

Švedi menjajo svoje primke

Švedska je začela z veliko akcijo — »Švedi, spremenite svoje primke!« Na Švedskem je danes približno 700 tisoč Andersonov, pol milijonov Johansonov in četrtilijona Svensonov, razen tega je še nekaj sto tisoč Olsonov, Petersonov in Karlsonov. Drugih primkov skoraj ne pozna. Ni redek primer, da stanuje v stanovanjski zgradbi, ki ima 250 stanovanj, več kot 80 Andersonov. Kako bi med temi našli pravega? Z veliko muko! Zaradi tega so osnovali poseben urad, ki razpolaga s kartoteko sto tisoč različnih imen. Kdorkoli noče bi-

ti več Anderson, lahko napravi to brez posebnih težav in formalnosti. Država mu jamči ekskluzivno pravico do novega primka in mu v najkrajšem času registrira primke v vseh važnejših ustanovah. Od novih primkov pričakuje država velik prihranek, saj bo lahko tako administracija delala laže in hitreje.

DRAGA SMRT

V Los Angelesu v Kaliforniji je najnenavadnejše pokopališče na svetu. Tu počiva 180 oseb — ljudje, ki so bili zelo bogati in popularni. Tu so pokopani znani filmski zvezdniki in drugi. Ni prepovedano sicer pokopavati na tem pokopališču revežev, toda cene pogreba so tako visoke, da kaj takega sploh ne pride v poštev. Najcenejši pogreb na tem pokopališču stane 280.000, najdražji pa 12 milijonov dolarjev. Na tem nenavadnem pokopališču čakajo obiskovalca najrazličnejša presenečenja. Medtem ko so druga pokopališča po svetu znana po tišini, je tu od jutra do mraka svečana glasba. Namesto nagrobnih spomenikov, ležijo v travi navadne plošče, v katere so vklesana imena pokojnikov. Najbolj čudno na tem pokopališču pa je to, da se tu v neki kapelici lahko poročajo mladi pari.

»Tam, kjer eno življenje preneha, naj se poraja drugo!« pravi v upravi tega pokopališča, ki ima 20 uslužbencev.

Proč z Napoleonom

Neki francoski grafičar je predlagal francoskemu ministru financ Baumgartnerju, bivšemu guvernerju Francoske banke, da bi zamenjali na bankovcu za 100 frankov sliko Napoleona s sliko Brigitte Bardot. To utemeljuje s tem, da je Brigitte Bardot francoski davčni obveznik št. 1, ker plačuje največji davek v Franciji, dalje s tem, da je slika BB mnogo privlačnejša v Franciji od slike Napoleona in da bi bila njena slika boljša reklama za Francijo v inozemstvu kot slika Napoleona. V intervjuju z novinarjem je minister Baumgartner izjavil, da bodo predlog tega pristaša BB skrbno proučili.

Zakonska stavka

Zveza brazilskih žena je pozvala vse svoje članice na »neomejeno stavko pri izpolnjevanju zakonskih dolžnosti« vse do tistega trenutka, ko bo parlament izglasoval in ratificiral zakon o enakopravnosti žene z moškom. Po sedanjih brazilskih zakonih ima samo mož pravico, da odloča o važnejših stvareh, ki zadevajo skupno življenje. »Brazilke žene«, je izjavila predsednica zveze, »imajo danes manj pravic, kakor petletni otroci.«

Moderna Marjetica

V Morrisu, v ZDA, je bila predstava Goethejevega »Fausta«. Na premieri, v vrtnem prizoru, Marjetica ni sedela za preslico, temveč za sodobnim šivalnim strojem, ki so ga reflektorji tako močno osvetljevali, da je bilo moč prebrati znamko stroja.

Tele vel kan

Na ekonomiji kmetijskega posestva »Vršački ritovi«, v Vršču, je krava simentalske rase »podarila« kolektivu posestva 74 kilogramov težko tele. Strokovnjaki pravijo, da je teža tega »novorojenčka« dvakrat večja od normalne teže.

10 metrov eni sekundi

Cistih 10 sekund za 100 m nemškega sprinterja Armina Harryja je vzvalovilo ves atletski svet. Američan Norton, eden njegovih tekmecev onkraj Oceana, se zdaj dobro zaveda, da bo tudi v Rimu z njim težavno delo, sicer pa zmiguje z rameni, češ da je slej ali prej moralo priti do tega bajnega časa. Nekateri atletski strokovnjaki menijo, naj bi bil ta Harryjev svetovni rekord le zadnji, ki so ga izmerili še z arhaičnimi merilnimi metodami.

Iz zgodovine tega teka je vredno dodati, da so ga prvič merili leta 1912, ko je neki Američan potreboval zanj 10,6 sekunde. Leta 1936 šele ga je Kanadčan Williams potegnil navzgor do 10,3, leta 1936 Owens na 10,2, nato pa po 20 letih (1956) drugi Williams (ZDA) na 10,1. S to znamko so se doslej uvrstili v zlato knjigo še štirje Američani, in sicer Murchinson, King, Norton in Tidwell.

Tatovi na Picassovi razstavi

V zadnjem času so v Londonu preprečili tatvino neke Picassove slike z razstave njegovih slik v galeriji Tate. Neki čuvaj je nenadoma opazil, da je neki ženski izpod plašča padla slika brez okvira.

Čuvaj je naglo odhitel k ženski, toda v tem ga je prehitel neki moški, ki se je izdajal za detektiva Scotland Yarda in je žensko takoj aretil in jo odvedel. Čuvaj je naglo preštel vseh 269 slik na razstavi in

ugotovil, da nobena ne manjka.

Malopozneje so se oglasili v razstavnih prostorih trije študentje s sliko brez okvirja, ki so jo našli na cesti. Bila je neka ponarejena Picassova slika. Medtem sta »detektivi« in sumljiva ženska že izginila.

Čez nekaj časa je neka 40-letna Londončanka, mati devetih otrok in žena nekega slikarja, dala izjavo novinarjem, da je hotela obesiti eno od slik svojega moža namesto Picassovih, da bi na ta način opozorila svet na njegovo »genialnost«. Lažni detektiv je bil dejansko njen mož, ki je hotel pri zamenjavi pomagati.

NEDELJA ZA ŽIVALI

»Vse moje živali so postale živčne«, je izjavil ravnatelj živalskega vrta v Midlandu — (Texas) in zahteval zanje en dan počitka. »Živčne so zaradi množice radovednežev, ki se dan za dnem vrstijo pred kletkami. Zato potrebujejo živali en dan počitka na teden.«

SPOMENIK

»Tukaj počiva Arso Markovski, rojen leta 1881 v vasi Lokov, ohridski okraj. Umrl je...« Ta datum še ni vklesan, ker mož, ki je sam sebi naredil spomenik, še ni umrl. Spomenik, ki ga je začel delati pred 14 leti, že stoji na pokopališču. Stari Arso pravi: Upam, da bom pravočasno končal. Potemci naj napišejo potem le še datum njegovega odhoda.

ANEKDOTE

VESELI KNJIŽEVNIKI

V oddelku vagona tretjega razreda sedi književnik Ivo Cipiko. Na vsaki postaji nervozno gleda skozi okno, zmaže z glavo in zakliče:

— Strašno, strašno!

Neki sopotnik se ga naveliča poslušati, pa ga vpraša:

— Prosim vas, povejte mi, zakaj na vsaki postaji zakličete: Strašno, strašno!

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

— Pa, to pravim zaradi tega,

ker sem na vsaki postaji bolj in bolj prepričan, da sem sedel na napačen vlak, je odgovoril Cipiko.

Dositelj Obradović je šel z voditeljem Karadjordjem leta 1810 po beograjskih ulicah. Pot je bila zaledenela, pa reče Karadjordje: — Pazi se, starček, da ne padeš! — Bogme, pazi se ti, da ne padeš, odgovori Dositelj. — Ker če jaz padem, ne bo zato nihče vedel, a če boš ti padel, bo vedela vsa Evropa.

Skupina pisateljev je sedela pred kavarno. Nekdo je rekel, da si je matematik Paskal zdravil glavo-bol z izmišljanjem geometrijskih nalog.

— Pri meni je bilo obratno, pripomni Sterija Popović. — Jaz sem se kot dijak trudil, da se rešim geometrijskih nalog z izmišljanjem glavobola.

Binčkove ribice

Giovannijeva velika sreča

Krishna Sagar

Skozi odprto okno je prodiralo brenčanje žuželk in plitje zloženje. V težkem zraku se je mešala prijetna aroma čebule z vonjem rož in česnja, ki je v srebrnih kitah visel z oken-skih obokov. Se tretji vonj je napolnjeval zrak — ta je prihajal iz kuhinje, kjer je mama Loti pripravljala špagete za večerjo. Stari Loti je delal dnevni obračun in spuščal kovance v umazan usnjen mošnjiček.

»Vsak dan je manj,« je vzdihoval natanko tako, kot je vzdihoval že trideset let.

Giovanni se je obrnil od okna in opazoval svojega gospodarja. Ta je bil majhen, krepak mož s kodrastimi, kot železo sivimi lasmi.

»Gospod Loti,« je rekel, »rad bi vas nekaj vprašal. Jaz...«

»Santa Maria! Ti želiš povišice!« je zavpil stari in pri tem tako privzdignil trepalnice, da so se skoraj dotikale obrvi. »Delam v izgubo. Vsak dan moram dodajati denar. Nihče ne kupuje kave. Nihče ne želi mojega tobaka. Z oljkami se ne da ničesar zaslužiti. Vinska letina je bila slaba. Kmalu bom moral v ubožnico in ti mi prideš in zahtevaš višje plačo. Ti si nehvalež-neš...«

Giovanni je počakal, da se je ploha besed ustavila in smehljaj je legel na njegove ustnice. »Ne, ne želim povišice,« je rekel nato smehljaje, »rad bi odgovoril.«

Stari Loti je zazijal od začudenja. »Odpovedal,« je zbegano ponovil.

»Da,« je potrdil Giovanni. »Ob koncu tega meseca bom prejel veliko vsoto denarja. Potem mi ne bo treba več delati.«

Vedenje starega se je v trenutku spremenilo. »Moj ljubi Giovanni,« je kar žarel, »to so ja sijajne novice! Polagoma starim in čas je, da se umaknem. Prodal bi svojo trgovino, a samo tebi. Mogoče milijon lir...?«

»Deset milijonov znaša vsota, ki jo bom dobil,« je rekel Giovanni brezbržno.

Prvi trenutek je izgledalo, kot da je gospoda Lottija zadela kap. Njegov obraz je spretetela temna rdečica. Žile na čelu so mu nabrekli. S tresočimi rokami je odpenjal ovrtnik.

»Moj ljubi Giovanni,« je vroče šepetal, »privoščim ti to iz vsega srca.« Zadržal se je in s pliskajočim glasom vprašal: »Ti je mogoče stric, za katerega nisi vedel, umrl in zapustil to bogastvo?«

»Ne,« je rekel Giovanni, »to je loterija.«

»Lo - loterija?« je ponovil stari mož negotovo. »Toda žrebaje bo šele ob koncu meseca.«

»Drži,« je potrdil Giovanni. »Toda preteklo noč se mi je v sanjah prikazala mama. Rekla je: »Kupi si jutri srečko. Ob koncu meseca bo izžrebana in ti boš zadel 10 milijonov lir. Tako sem, razumljivo, danes kupil srečko.« Medtem je potegnil iz žepa košček zelenega papirja in pomahal z njim pred izbuljenimi očmi gospodarja.

»Santa Maria,« Loti je hlatal za zrakom kot riba na suhem.

»Moja mati se mi je že dvakrat pokazala v sanjah,« je nadaljeval Giovanni. »Enkrat mi je povedala, da bo zgorel skedenj

starega Cattinija in tako je tudi bilo. Leto dni pozneje se mi je spet prikazala in rekla, da bo don Pietra na poti v cerkev zadela kap. Ko ga naslednji dan ni bilo na spregled, sem vedel, da je umrl. Zato vem, da se mama tudi tokrat ne moti.«

»Blaznež!« Loti je skočil na noge, da se je stol sunkoma prevrnil. »Ti si blaznež. Kupuj si sedlo, še preden imaš osla,« je sproščeno zaevlil. »Ti si blazen, blazen! Ven!« S stisnjenimi pestmi je šel naideni.

Mama Loti je prav v tem trenutku prišla v prodajalno, ker je slišala vpitje svojega moža. V roki je držala veliko leseno kuhaličo. »Kaj se je zgodilo?« je vprašala. »Kaj se je primerilo?«

»Jutri ne bom prišel,« je odgovoril Giovanni.

»Zgini!« je rjovel Loti. »Ven, ti si blazen, ti si ob pameti!«

»Kaj je?« je vprašala njegova žena zbegano.

»Njegova mati se mu je prikazala v sanjah,« je s težavo izdaval Loti.

Ne da bi pohitel, je Giovanni odprl vrata in smehljaje odšel v nočno temo. Uro pozneje je vedelo vse mesto. Može so se prerivali v majhni pivnici, kjer je stari Loti vsakemu novodogledu goslu znova pripovedoval zgodbo. »Preden ima osla, si kupi sedlo...« Celo mesto se je smejala.

Končno je vso stvar izvedela tudi Anita. Anita — velika in vitka, z globoko temnimi lasmi in z zelenimi očmi, ki so se zmračile, ko so slišale zgodbo o Giovanni, Anita — Giovannijeva nevesta. Vedela je, kje ga mora iskati. Našla je Giovannija zlek-njenega pod košatim drevesom s travno biljko med zobmi.

»Giovanni, Giovanni,« je zaklicala razburjeno in se vrgla poleg njega v travo.

(Nadaljevanje in konec prihodnjak)

